UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu	**Dejepis**
Časový rozsah výučby	**1 hodina týždenne /bez rozšírenia obsahu/**
Ročník	**Piaty**
Škola (názov, adresa)	**Základná škola Belehradská 21, Košice**
Stupeň vzdelania	**Nižšie stredné vzdelávanie– ISCED 2**
Dĺžka štúdia	**5 rokov**
Forma štúdia	**Denná**
Vyučovací jazyk	**Slovenský jazyk**

Školský vzdelávací program je vypracovaný v súlade s inovovaným Štátnym vzdelávacím programom pre nižšie stredné vzdelávanie, ktorý nadobúda účinnosť od 1.9.2015.

1.CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.
V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasti rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

2.CIELE PREDMETU

sú v súlade s cieľmi vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet dejepis, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0

3. KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE

Obsah vyučovacieho predmetu dejepis v piatom ročníku vedie k postupnému osvojovaniu arozvíjaniu kľúčových a základných predmetových kompetencií, ktoré sú v súlade s profilom absolventanižšieho stredného vzdelávania schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0

4.- 5.OBSAHOVÝ VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Obsahový a výkonový štandard predmetu je v sú v súlade s obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet dejepis, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet – ŠVP, 2015, s. 7 – 8.

PRIEREZOVÉ TÉMY

Prierezové témy sú implementované v predmete dejepis priebežne v jednotlivých tematických celkoch:
osobnostný a sociálny rozvoj, výchova k manželstvu a rodičovstvu, environmentálna výchova, mediálna výchova, multikultúrna výchova, ochrana a života a zdravia

Prierezové témy predmetu sú v súlade s prierezovými témami pre vyučovací predmet dejepis, schválenými ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0

FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

Obsahový a výkonový štandard je doplnený o vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti. Opiera sa o vládou schválenú stratégiu. V súvislosti s tým bol v roku 2014 aktualizovaný Národný štandard finančnej gramotnosti(NŠFG).

Témy finančnej j gramotnosti sú zapracované do ŠkVP na základe metodiky, ktorú schválilo MŠ SR dňa 22.augusta 2014 pod číslom 2014 – 498/40322:5-10E0 s účinnosťou od. 1. septembra 2014.

6. PEDAGOGICKÉ STRATÉGIE

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	**Formy práce**
Od blízkeho k vzdialenému	Informačnoreceptívna – výklad Motivačná – problém ako motivácia Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Práca s učebnicou Frontálna práca Individuálna práca Skupinová práca Diskusia Práca s IKT
Človek v premenách priestoru a času	Informačnoreceptívna – výklad Motivačná – problém ako motivácia Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Práca s učebnicou Frontálna práca Individuálna práca Skupinová práca Diskusia Práca s IKT
Človek a komunikácia	Informačnoreceptívna – výklad Motivačná – problém ako motivácia Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Práca s učebnicou Frontálna práca Individuálna práca Skupinová práca Diskusia Práca s IKT

7.UČEBNÉ ZDROJE

Pre vyučovanie dejepisu budú používané učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR prezentované a odporúčané v pedagogicko-organizačných pokynoch MŠ SR na príslušný školský rok. Ďalšie učebné zdroje budú historické mapy, historická beletria, primerané školské historické pramene, odborná literatúra, časopisy, televízia, internet, multimediálne CD, Demonštračné pomôcky a didaktická technika (IKT) budú využívané podľa možností školy.

M. Mihálíková, M. Tomková	Dejepis pre 5. ročník ZŠ	Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2011

8.HODNOTENIE PREDMETU

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č.22/2011R na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.:2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1. 5. 2011.

Hodnotenie známkou:

Písomné práce a odpovede:

Klasifikačná tabuľka	
počet bodov %	**známka**
100% – 90%	Výborný **- 1**
89% - 75%	Chválitebný **- 2**
74% - 50%	Dobrý **- 3**
49% - 30%	Dostatočný **- 4**
29% - 0%	Nedostatočný **- 5**

1. **Spôsoby a kritériá hodnotenia žiakov**

- Otázky písomných prác, testov a iných foriem overovania vedomostí budú mať určené bodové hodnoty, ktoré budú prepočítané na známky podľa hodnotiacej stupnice školy.
- Ak žiak z dôvodu ospravedlnenej absencie nepísal písomnú prácu alebo test, vyučujúci mu určí náhradný termín na ich vykonanie.
- Písomné overovanie vedomostí sa realizuje po ukončení jednotlivých tematických celkov. V prípade väčšieho rozsahu tematického celku môže byť overovanie rozdelené na dve časti.
- Učiteľ oznámi žiakom termín, formu a obsah overovania vedomostí vopred.
- Ústna odpoveď žiaka sa uskutočňuje podľa potreby a záujmu učiteľa, spravidla zahŕňa aktuálne preberanú látku a dve predchádzajúce témy.

2. **Hodnotenie žiakov s individuálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami**

- Pri hodnotení žiakov s individuálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (IVVP) sa vyučujúci riadi odporúčaniami CPPPaP a závermi školského podporného tímu.
- Hodnotenie zohľadňuje individuálne tempo práce žiaka, jeho schopnosti, momentálne možnosti a prejavené úsilie.
- Forma a rozsah skúšania môžu byť prispôsobené – napríklad ústne namiesto písomného overovania, písomné testy s možnosťou výberu odpovedí, skrátené zadania, predĺžený čas na prácu alebo využitie podporných materiálov.
- Dôraz sa kladie na individuálny pokrok žiaka a na jeho aktívny prístup k učeniu.
- Cieľom hodnotenia je motivovať žiaka, posilňovať jeho sebadôveru a podporovať jeho ďalší rozvoj.

Projekty:

3. **Hodnotenie projektov a prezentácií**

- **Projekty a prezentácie** tvoria súčasť priebežného hodnotenia žiakov. Umožňujú overiť nielen vedomosti, ale aj tvorivosť, schopnosť samostatnej práce, spolupráce v skupine a komunikačné zručnosti.
- Hodnotenie sa zameriava na:
    - pochopenie a spracovanie zadanej témy,
    - schopnosť vyhľadať, triediť a spracovať informácie,

    - logické usporiadanie a prehľadnosť obsahu,
    - originalitu a tvorivý prístup,
    - jazykovú a grafickú úroveň spracovania,
    - úroveň ústnej prezentácie (výraz, výslovnosť, kontakt s publikom, schopnosť reagovať na otázky).
- Projekty môžu mať individuálnu alebo skupinovú formu; v skupinových prácach sa hodnotí aj miera spolupráce a prínos jednotlivých členov.
- Učiteľ vopred oboznámi žiakov s **kritériami hodnotenia** a **požiadavkami na formu výstupu** (rozsah, formát, termín odovzdania).
- Žiaci s individuálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami môžu mať **upravovanú formu prezentácie** (napr. kratší rozsah, využitie vizuálnej podpory, nahrávka prezentácie, písomné spracovanie namiesto ústneho vystúpenia a pod.).

4. Hodnotenie aktivít žiakov

- Do priebežného hodnotenia sa započítava aj **aktivita žiaka**, ktorá zahŕňa rôzne formy práce – napríklad referáty, tvorbu krížoviek, osemsmeroviek, kvízov, pracovných listov, ako aj prípravu a vedenie frontálneho opakovania učiva.
- Počas klasifikačného obdobia sa udeľuje **jedna známka za tri vykonané aktivity**.
- Aktivita je **dobrovoľná** a umožňuje žiakom prejaviť záujem, tvorivosť a samostatnosť pri práci.
- Pri hodnotení sa zohľadňuje:
    - úroveň spracovania úlohy,
    - samostatnosť a iniciatíva,
    - nápaditosť a prínos pre vyučovanie,
    - jazyková a obsahová správnosť.
- U žiakov s individuálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa aktivita prispôsobuje ich možnostiam – napríklad zjednodušením zadania, predĺžením času na prípravu alebo výberom alternatívnej formy (napr. vizuálna alebo digitálna prezentácia).

Pri určovaní stupňa prospechu žiaka na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- učebnými osnovami a štandardami.